

THE NEW YORK TIMESIN bestsellerin
KIRJOITTAJA & RAKASTAJIA tekijältä

Anna
Hirata
ANNHOI

Paikka

romdani

sydämessä

Suomentanut Laura Jänisniemi

LILY KING

LILY KING

Paikka
sydämessä

ROMAANI

Suomentanut Laura Jänisniemi

Johnny Kniga
Helsinki

Ensimmäinen painos

Copyright © 2025 by Lily King
Englanninkielinen alkuteos: *Heart the Lover*

Grove Press, New York, 2025
Published by arrangement with Grove Atlantic, Inc.
and Ulf Töregård Agency AB.

Suomenkielisen laitoksen © Laura Jänisniemi ja Johnny Kniga 2026

Sitaatin William Faulknerin romaanista *Kun tein kuolemaa*
(Tammi 1952) on suomentanut Alex Matson.

Sitaatin Louis-Ferdinand Célinen romaanista *Niin kauas kuin
yötä riittää* (Siltala 2012) on suomentanut Jukka Mannerkorpi.

Kirjassa lainataan Talking Headsin kappaletta ”Stay Up Late”,
säv. & san. David Byrne.

Kirjailijalta: Kuvitteellinen kertomus ”Viimeinen syksy” sai innoituksensa
David Updiken kauniista novellista ”Bachelor of Arts”. Suuret kiitokset
Michael Goldfingerille lääketieteellisistä neuvoista ja kaikille elämäni
kuuluville ihmisille rakkaudesta ja ystävällisyydestä.

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
Lönrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
ISBN: 978-952-362-427-6
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

Tylerille, Callalle ja Eloiselle,
sydämeni rakkauksille

I

Sinä tiesit, että jonakin päivänä kirjoittaisin sinusta kirjan. Kerran sanoit, että olin jo käynyt läpi koko hitti-paraatin sinua lukuun ottamatta.

En saa koskaan tietää, kuinka sinä olisit tarinamme kertonut.

Minulle se alkaa tästä. Näin.

Professori kohottaa kahta räikeänoranssia paperiarkkia. ”Vulgaarista ulkoasusta huolimatta”, hän sanoo ja heiluttaa papereita käsissään kuin Daytonan moottoriradan lippumies, ”tuntuu että tämä on pakko lukea ääneen.”

Tehtävänä oli ollut kirjoittaa nykypäivän versio Baconin esseestä ”Elämän ja kuoleman historia”. Olin kirjoittanut sen ihan viime tipassa. Talosta ei ollut löytynyt muuta paperia kuin tuota halloweenbileistä jäänyttä pak-sua jöötiä, eikä sen tunkeminen kirjoituskoneeseen ollut käynyt ihan helposti.

Professori ei oikeastaan lue tekstiä vaan esittää sen. Hän puhalttaa siihen paljon enemmän henkeä ja huumoria kuin uskoin siinä olevankaan.

Kurssilla on kaksi välkkyä kaveria. He istuvat vierekkäin eturivissä ja näen heistä vain takaraivon, toisella on kuparinruskeat hiukset ja toisella pitkä musta poninhäntä. Proffa kysyy niin usein heidän mielipidettään milloin mistäkin, että arvelen heitä hänen johtamansa laitoksen assa-reiksi. Kun esseeni kulkee kädestä toiseen kohti minua, he kumpikin kääntyvät katsomaan, mihin se päättyy.

Sen päivän jälkeen kuparitukkainen aloittaa vaelluk-sen kohti takariviä. Kolme luentoa myöhemmin hän istuu

viereeni. Pian hän saattaa minut jo kampuksen poikki modernin kalustuksen kurssille, ainoalle taidehistorian tunnille, joka ei ollut jo täynnä siinä vaiheessa kun ilmoit-tauduin. 1600-luvun kirjallisuutta käsittelevällä kurssilla on vain kolmisenkymmentä osallistujaa, mutta luennot moderneista huonekaluista pidetään auditoriossa, jossa on pehmustetut istuimet ja jonka lattia laskeutuu jyrkästi kohti puhujakoroketta. Isolla valkokankaalla luennoitsijan takana välkkyvät kuvia Corbusier'n lepotuolista B 306 ja Bauhausin sarjapöydistä. Sillä kurssilla on hyvä kuitata univelat.

Sam kävelee lyhyin, nykivin askelin ja myös hänen puheensa on nykivää, lyhyitä älykkäitä purskauksia seuraava pitkäkö hiljaisuus. Juttelemme pelkästään luennoista.

”Proffa ei keskity tarpeeksi Cromwelliin”, Sam sanoo, ”eikä siihen kuinka häneen kohdistunut vastustus virkisti kokonaisen kirjailijasukupolven mielikuvitusta.”

Myöntelen. Voinko muutakaan? Olen vain opiskelija, ja Sam on tutkija. Se käy saman tien selväksi. En ole koskaan tavannut tutkijaa, joka ei ole professori. Eikä Sam ole edes maisteriopiskelija vaan kandiopintojen loppuvaiheessa niin kuin minäkin.

Luennon jälkeen menen kirjastoon selvittämään, kuka Cromwell oikein oli, ja kun seuraavan kerran kävelemme modernin kalustuksen suuntaan, heitän pikku vitsin tynkäparlamentista. Samin äänetön nauru kuulostaa pikemminkin huohotukselta.

Sam kysyy, olenko nähnyt *Kauriinmetsästäjän*. Vastaan myöntävästi ja arvelen, että hän aikoo jotenkin verrata sitä

Izaak Waltonin *Oivallisen onkimiehen* metsästäjään Venatoriin, mutta hän kysyykin, haluaisinko katsoa leffan uudestaan, hänen kanssaan. Se esitetään kampuksella perjantai-iltana.

Tapaamme osakuntien talolla. Sam on jo ostanut minulle lipun. Metallituolit on järjestetty riveihin, ja valkokangas on jalustan varassa. Istumme odottamaan valojen sammumista. Kämppikseni Carson kävelee ohitsemme seuranaan poikaystävänsä Bud, vihreä baretti, joka ajaa Fort Braggista tänne aina kun suinkin pääsee. He kinastelevat jostain pu-jotellessaan vapaille paikoille kolme riviä meistä eteenpäin ja alkavat heti istumaan päästyään pussailla ja hyväillä.

Elokuva alkaa. Se on pitkä ja väkivaltainen. Joudun puolet ajasta tuijottamaan omia polviani. Sam istuu vieressäni kuin ventovieras ihminen. Vihdoin ”God Bless America” raikuu päivällispöydässä Christopher Walkenin hautajaisten jälkeen, kuva pysähtyy ja elokuva päättyy. Sam nousee heti kun lopputekstit alkavat, ja menen hänen perässään ulos.

Kävelemme kampusalueen polkua, joka ei vie minun Pye Streetin kämppälleni eikä kaupunkiin, vaikka luulin että menisimme sinne drinkeille. Sam näyttää minulle asuntolan, jossa vietti ensimmäisen opiskeluvuotensa, ja minä näytän missä itse asuin. Elokuvan jälkeen nuo rakennukset, nuo pihat ja nuo vuodet elämästämme tuntuvat sietämättömän naiiveilta. Minun tekee mieli sanoa siitä jotain, mutta sekin tuntuu naiivilta. Yritän sen sijaan sanoa, että minulla on aikainen aamu, ja Sam kysyy, haluaisinko oluen.

Kävelemme baarien suuntaan, mutta Sam kääntyykin sivukadulle ja sitten portista valkoisen aidan ympäröimään pihaan ja laatoitettua polkua pitkin valaistulle ulko-ovelle.

”Missä me ollaan?”

”Minun asunnollani.”

Huomaan että hän halusi näyttää talon, tiesi että se tekisi minuun vaikutuksen.

Niin sen tekeekin.

Sam vääntää nupista – ovi ei ole lukossa – ja päästää minut ohitse. Astun pieneen eteisaulaan, jonka vasemmassa laidassa on jyrkkä portaikko. Oikealla on pieni pöytä ja sen päällä lamppu ja paperilehtiö, lehtiön päällä kynä. Ovi-aukosta näkyy laivastonsiniseksi maalattu olohuone, jossa on raidallinen sohva ja koko seinän peittävä kirjahylly.

Kommentoin kirjojen määrää.

”Tuossa ovat vain ne, jotka eivät ole mahtuneet muualle”, Sam vastaa. Menen hänen perässään olohuoneen läpi isoon työhuoneeseen, joka voisi olla jostain vanhasta elokuvasta: jokaisella seinällä kirjoja lattiasta kattoon, iso jyrkävalkainen kirjoituspöytä ja takan ääressä nahkanojatuoli.

”Täälläkö sinä poltteleet iltaisin piippuasi?”

Sam avaa hienoinen hymy huulillaan nahkatuolin vieressä olevan pöydän ylimmän laatikon, ja sieltä paljastuu neljä vanhaa piippua, jotka lepäävät napakasti puutelineessä.

Minä nauran, ja Sam huohottaa.

”Kenen talo tämä on?”

”Tohtori Gastrellin. Oletko käynyt hänen Chaucer-luennoillaan? Tai Milton-seminaarissaan?”

Pudistan päätäni. Olen kyllä kuullut Gastrellista. Häntä sanotaan Gastriitiksi. Minua on kehoitettu välttelemään hänen kurssejaan, hänen tiukkuutensa tunnetaan. Saavatko kandiopiskelijat oikeasti osallistua seminaareihin?

”Hän viettää sapattivuotta, tekee tutkimusta Mertonissa.” Sam huomaa kysyvän ilmeeni. ”Siis Oxfordissa. Hän pyysi meitä huolehtimaan talostaan tämän lukuvuoden ajan.”

”Meitä?”

”Yashia ja minua.”

Yashia?

On niin paljon asioita, jotka Sam olettaa minun tietävän.

Kumpikaan meistä ei oikein tiedä, mitä pitäisi sanoa seuraavaksi. Sam sulkee piippulaatikon, ja minä kysyn, missä on vessa. Hän osoittaa yläreunastaan kaltevaa ovea portaikon alla. Ei minulla oikeasti ole asiaa vessaan. On vain saatava olla hetki yksin. Pytty on syvä, ja pieni pissanliru päästää veteen osuessaan niin kovan lorinan, että lope-tan kesken. Korkealle pesualtaan yläpuolelle on kiinnitetty soikea peli. Jos nousen varpailleni, näen kerralla puolet otsastani ja jommankumman silmän.

Käytävä on tyhjä, ulko-ovi on muutaman askeleen päässä. Olisin kymmenessä minuutissa omassa kämpässäni Pye Streetillä, mutta Carson ja Bud ovat siellä muhinoimassa, tavalla tai toisella. Jossain avautuu jääkaappi, ja seuraan ääntä.

Istumme olutpullot kädessä laivastonsinisen huoneen raidallisella sohvalla. Istuintyyny ovat kovat ja tunnelma

on jäykkä, eivätkä pitkät hiljaisuudet tunnu vaivaavan Samia. Rapsuttelemme etikettien reunoja ja vaihdamme muutaman sanan silloin tällöin. Sam kysyy, onko minulla viikonloppuna paljon tekemistä, ja vastaan että minun täytyy kirjoittaa novelli.

”Miksi?”

”Luovan kirjoittamisen kurssille.”

Sam nyökkää hitaasti pää täynnä ajatuksia, jotka on päättänyt olla kertomatta. ”Mistä aiot kirjoittaa?”

Katson ympärilleni. ”Varmaan tästä illasta.”

Sam näyttää pelästyneeltä ja huohottaa sitten: ”Hyvä vitsi.”

Ulko-ovi avautuu ja paiskautuu seinää vasten.

”Voi helvetin helvetti”, ääni eteisaulassa sanoo. Ovi jysähtää kiinni. ”Laitan tämän lukkoon siltä varalta, että se nainen lähti perään.” Naurunkiljahduksia. ”Onko täällä ketään? Millainen se daisy oli?” Olohuoneeseen paukkaa se toinen kaveri kurssilta. Yash. ”Voi ei. Siinähan se istuu nenän edessä.”

Hänen hiuksensa eivät ole nyt ponnarilla, ne ovat paksumat ja mustat ja ulottuvat reilusti olkapäille. Hän yrittää kovasti lakata nauramasta.

”Daisy?” toistan kysyvään sävyyn.

”Deitti eli daisy”, Yash sanoo. ”Me sanotaan kaikkia deittejä daisyiksi. Ja meikäläisen tämän illan daisy oli umpikreisi.” Hän siirtyy lähemmäs leveä hymy huulillaan. Vilkaisen Samia ja pelkään, että hän heittää kaverinsa pihalle, mutta hänen kasvoillaan on ilkeäkurinen virne, jota en

ole aiemmin nähnyt. Hän on yhtä helpottunut kuin minä, kun meitä on nyt kolme.

”Mitä tapahtui? hän kysyy.

”No, menin hakemaan sitä tyttöä Kappan talosta”, välissämme olevan sohvapöydän vieressä seisova Yash sanoo. Sam ja minä nojaudumme yhtä aikaa taaksepäin aivan kuin olisimme avanneet television. ”Siellä pitää ilmoitautua, antaa verinäyte ja vannoa siveysvala, ja sen jälkeen joutuu odottamaan kaksikymmentä minuuttia siinä saakelin pitsiliinasalongissa muiden säälittävien tyyppien kanssa. Saakeli, se Ian oli siellä – se joka siteerasi Victor Hugon viimeisiä sanoja.”

”Näen mustaa valoa.”

”Minä todella näin Kappassa mustaa valoa. Siinä huoneessa on aavemainen tunnelma ja haiseekin oudolta, vähän samalta kuin äidin sormet kaiken sen jälkeen, mitä se on niillä päivän mittaan sörkkinyt.” Yash katsoo minua ja tuikkaa pari kertaa sormellaan ilmaan. ”Meidän äiti on varsinainen sörkkijä”, hän sanoo. ”Vihdoin viimein portaikosta kuuluu askelia, ja tytöt tulevat yhdessä alas ja näyttävät kaikki jotenkin samalta, eikä kukaan meistä enää muista, ketä tuli hakemaan, koska on odottanut koko illan siinä karsinassa. No, joku tunnistaa minut rivistä, ja häivymme sieltä. Vien daisyn Pipsiin, juttelemme hänen isästään, jolla on joku kammottava harvinainen sairaus, ja veljestään, joka kuulostaa kusipäältä. Tilaan jotain, jonka nimen olisi pitänyt olla ’ruskehtavaa limaa liikaisen pesusienen päällä’, ja vien tytön takaisin Kappaan.

Tyttö haluaa näyttää minulle jotain siellä odotushuoneessa, joka oli juuri silloin tyhjä ja tosi himmeästi valaistu, ja joudun katsomaan jotain karmivaa etelävaltiolaisten muskettia, joka kuulemma oli sen tytön *isoisän*. Singahdan kohti ovea, mutta tytön jalat venyvät yhtäkkiä kolmetrisiksi, ja hän ehtii ensin, rusentaa minut naulakoi-ta vasten ja avaa suunsa ammolleen kuin käärme. Se oli pelottavaa. Pääsen irti ja onnistun pujahtamaan verkko-oven ulkopuolelle” – Yash pitelee kuvitteellista ovea kuin kilpeä – ”toivotan kohteliaasti hyvät yöt ja pakenen paikalta.”

Sam nauraa niin että siitä kuuluu ääni.

Yash tuhahtaa, pyytää anteeksi ja pyyhkii silmänsä. Sit-ten hän ryhdistäytyy ja osoittaa meitä etusormillaan. ”Toi-vottavasti teillä menee paremmin.”

”Vähän kankeaa on”, vastaan, ja molemmat pojat nau-ravat.

”Kyllä se siitä. Samiin pitää vaan tottua ”, Yash sanoo. ”*Bonne nuit.*” Ja hän tömistelee yläkertaan.

Sam nousee ja sulkee olohuoneen ovet. Sitten hän is-tuu taas sohvalle, lähemmäs minua.

”Älä vain sano että Daisy niin kuin Daisy Buchanan.”

”Hyvällä tavalla”, Sam sanoo ja suutelee minua.

Maanantaina Sam saattaa minut moderniin kalustukseen ja on odottamassa, kun tulen viidenkymmenen minuutin kuluttua luentosalista.

”Tuletko meille syömään?”

Syömme kalkkunavoileipiä ja pussailemme taas sohval-
la. Sam ei pidä kiirettä. Me suutelemme ja suutelemme,
kunnes minun täytyy lähteä logiikan luennoille.

Kävelen kampuksen halki pää vähän pyörällä. Purskah-
dan yhä uudelleen nauruun, kun muistelen pussailuamme
tohtori Gastriitin sohvalla, maanantaina kirkkaassa päivän-
valossa. Suudellessamme vaivautuneisuus haihtui tyystin.
Sam kuiski korvaani ja minä hänen korvaansa, ja nuo pie-
net sanat saivat meidät molemmat nauramaan.

Huomasikohan Sam, kuinka kokematon olen? Tähän
mennessä vain yksi poikaystävä, Jay, viime vuonna. Olim-
me tavanneet syksyllä, kevätlomalla olin vienyt hänet lap-
suudenkotiini ja lakannut rakastamasta häntä äitini keit-
tiössä. Kerroin sen hänelle paluulennolla – kaamea paikka
lopettaa suhde. Hän purskahti itkuun ja vääntelehti penkil-
lään, mutta ei suostunut menemään vessaan rauhoittumaan.
Keskustelumme alkoi kyllä rauhallisesti: hän sanoi samaa
kuin monta kertaa aiemminkin eli että pidättelin tunteita-
ni, kunnes ne ryöpsähtivät esiin kuin paloruiskusta, ja että
meillä menisi paremmin, jos olisin avoimempi. Mutta kun
hänelle alkoi pikkuhiljaa valjeta, ettei hän saisi minua pe-
rumaan päätöstäni, syyttely muuttui äänekkäämmäksi. Hän
oli maksanut *lentomme*. Hän olisi voinut lähteä ystäviensä
kanssa *Key Westiin* eikä mihinkään ankeaan tuppukylään
Massachusettsissa. Hänen äitinsä kuulemma piti minua *lesbo-
na*. ”Olen opettanut sinulle kaiken, mitä tiedät seksistä!” Jay
kailotti koneen käytävää pitkin ohjaamoon asti, eikä ohjaa-
moissa silloin ollut ovea. Se piti paikkansa. Niin hän olikin.

Olin ollut neitsyt, ja hän oli ollut hauska ja lempeä opettaja. Silloin en voinut verrata häntä tai yhteistä seksielämäämme mihinkään, mutta nyt tiedän että hän oli poikkeuksellisen estoton ja tartutti asenteen myös minuun. Hän ei pitänyt siitä, että aioin nyt tartuttaa sen johonkuhun toiseen. Hän juuttui siihen ajatukseen. Se oli elämäni pisin lento, ja olin kiitollinen, kun koneen pyörät osuivat kiitotiehen ja va-paus lähestyi. Jayn jälkeen olin pussaillut baarimikon kanssa ravintolassa, jossa olin töissä, sitten yhden tyypin kanssa toisen lukuvuoden alkajaisiksi järjestetyissä grillijuhlissa ja viimeksi Carsonin ystävän, joka oli pukeutunut halloween-bileisiin Cyndi Lauperiksi niin kuin minäkin.

Perjantai-iltana Sam kutsuu minut syömään. Kuvittelen että saamme olla talossa kahden kesken ja ruokasalissa palavat tohtori Gastrellin kynttilät. Ojennan ovella Samille viinipullon.

Hän tutkii etikettiä ja johdattaa minut olohuoneeseen.

”Maistelemme tänään pepperonipizzan kanssa vuoden 1987 rieslingiä”, hän sanoo selkäni takaa Yashille ja sohvalle istuvalle tyypille, jota en tunne. Tyypin päälakea koristaa yli kymmenen sentin korkuinen kihara, punaruskea hiuspehko. Hänellä on lyhyet koivet ja isot tennarit, jotka retkottavat tohtori Gastrellin kiiltävällä sohvapöydällä. Tennareiden vieressä on neljä pizzalaatikkoa. Yash lähtee hakemaan viinilaseja.

Punapää osoittaa minua. ”Eka vuosi. Tutustumisbileet. Sä olit siellä Dale Greensmithin kanssa.”

”Tässä on Ivan”, Sam sanoo.

Ivan sulkee silmänsä. ”Punainen mekko. Mustat napit.”

”Olet outo.”

”Olenko muka väärässä?”

”Et mekosta. Deittiä en muista.”

He nauravat aivan kuin valehtelisin, aivan kuin mekkoa ei voisi muistaa paremmin kuin miestä.

”Rieslingissä on totuus”, Yash sanoo kaataessaan viiniä uskomattoman hentoihin sinikellon muotoisiin lasihin. ”Ennen kuin ilta on ohi, saamme kuulla totuuden Dale Greensmithistä.”

Sam ja minä istumme nojatuoleissa Yashia ja Ivania vastapäätä. Viini on makeaa ja pahaa, mutta on ihanaa pidellä haurasta pikku lasia.

Ivan on taas yksi kirjallisuuden opiskelija, jota en ole koskaan tavannut. ”Kerro kaikki, siis ihan kaikki, mitä sulle tulee mieleen, kun ajattelet James Joycea”, hän sanoo.

Onneksi Joyce oli jonkinlainen päähänpinttymä lukion kirjallisuuden opettajalleni. ”Tajunnanvirta, onomatopoeettisuus, ahaa-elämykset, kyllä voin, sanoin kyllä ja putoan pehmeästi, putoan pehmeästi elävien ja kuolleiden päälle.”

Ivan painaa kädet silmilleen ja pudistaa näyttävästi päätään.

”Pehmeästi leijailen universumin halki, putoan ehkä viimeisen kerran kaikkien elävien ja kuolleiden päälle. Mä oon niiin kusessa”, hän ähkäisee.

”Ivan tekee lopputyötä *Finnegans Wakesta*”, Sam sanoo.

Ivan raottaa käsiään ja katsoo minua kuin olisin hänen viimeinen toivonsa, mutta en ole kuullutkaan teoksesta.

”Teetkö sinäkin lopputyötä?” kysyn Samilta.

”Erikoistumisohjelmassa on pakko.”

”Aivan.” *Erikoistumisohjelmassa*. Minusta tuntuu että opiskelen ihan eri yliopistossa, ja he tietävät sen.

”Keiden proffien luennoilla sä olet käynyt?” Ivan kysyy.

Siinä sen taas näki. He eivät puhu kursseista vaan professoreista.

Joudun vähän pinnistämään, että muistan muutaman nimen. ”Brodyn, Iyengarin, Doukasin.” Muita ei tullut mieleen.

Ei mitään reaktiota.

”He opettavat luovaa kirjoittamista.”

”Piruparat”, Ivan sanoo. Sam elehtii hänelle jotain.

”Meinaan vaan että mikä olis kamalampaa kuin lukea koko lukukausi surkeita tarinoita.”

”Eivät ne enää ole surkeita. Olen ylemmällä jatkokurssilla.” Ennen sitä piti suorittaa kurssit 101, 201 ja 301.

”Ahaa, *ylemmällä jatkokurssilla*”, Ivan nauraa.

”Minä suoritin ensimmäisenä vuonna yhden luovan kirjoittamisen kurssin”, Yash sanoo.

”Etkä suorittanut”, Sam heittää.

”Suoritinpas, Iyengarin vetämän.” Yash katsoo minuun.

”Se muija *inhosi* tarinaani.”

”Ei pidä paikkaansa”, Sam sanoo.

”Se *inhosi* sitä.”

”Korjausmerkintöjä oli niukasti ja lopussa ystävällinen kommentti.”

”Kaksi korjausta viidellätoista sivulla, ja se kommentti oli vähättelevä.”

Ensirakkaus jättää aina jälkensä.

Nuori nainen ystävystyy viimeisenä opiskeluvuonna kahden huippuoppilaan kanssa. Parhaat kaverukset Sam ja Yash asuvat professorinsa tyylikkäässä talossa kampuksen laitamilla. He antavat naiselle lempinimen Jordan, ja pian poikien ja Jordanin välille muodostuu monisyinen ja latautunut suhde.

Ystävyyden ja rakkauden sekoittuessa Jordan huomaa, ettei mikään ole enää yksinkertaista, ja lopulta tuon yhden vuoden aikana tehdyt valinnat muuttavat jokaisen elämää peruuttamattomasti.

Ylistäviä arvioita saanut *PAIKKA SYDÄMESSÄ* nousi ilmestymisvuonnaan muun muassa The New York Timesin, TIME Magazinen, Vogue'n, NPR:n ja The Washington Postin parhaiden kirjojen listalle.

